

27.06.2025 - Brązowa plamistość pomidora na plantacjach tytoniu

W czerwcu 2025 na plantacjach tytoniu położonych w województwie świętokrzyskim i lubelskim odnotowano znaczne porażenie roślin przez Tospowirus brązowej plamistości pomidora (TSWV). Porażenie wirusem spowodowało na roślinach szereg objawów chorobowych w postaci żółtawych i chlorotycznych przebarwień młodych liści, nekrotycznych plam na liściach i łodygach oraz żółknięcia i zagięcia wierzchołka (Fot 1, 2). Stopień porażenia roślin na plantacjach był zróżnicowany i w zależności od lokalizacji wyniósł od kilku do kilkunastu procent. Nosicielem wirusa jest wciornastek tytoniowiec (*Thrips tabaci*). Ten niewielki, bo osiągający od 1 do 1,3 mm długości owad, rozwija się masowo od połowy maja do końca czerwca. Pierwotnym siedliskiem owada są chwasty, takie jak: szarłat pospolity, gwiazdnica pospolita, starzec zwyczajny i psianka czarna. Pod koniec maja i w czerwcu dorosłe osobniki opuszczają chwasty i przelatują na młode rośliny tytoniu. Żerują na liściach roślin tytoniu, powodując pojawianie się srebrnoszarych plam i infekcji wirusowej. Po wiosennym nalocie na tytoń, rzadko kiedy przemieszczają się na plantacje sąsiednie a nawet z rośliny na roślinę. Większość wciornastków jest nosicielami tomato spotted wilt virus (TSWV), dlatego żerując zakażają rośliny, powodują pojawianie się objawów brązowej plamistości pomidora na tytoniu, a niekiedy nawet prowadzą do zniszczenia plantacji.

W przypadku występowania na plantacji wciornastków zaleca się rozpocząć działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się owadów i przenoszeniu wirusa TSWV. Wskazane jest systematyczne zwalczanie wciornastków z użyciem dozwolonych środków owadobójczych np.: Inazuma 130 WG, Los Ovados 200 SE, Kobe 20 SP, Sekil 20 SP, Mospilan 20 SP i DelTop050 CS. Jeżeli dojdzie już do zainfekowania roślin bezwzględnie zaleca się niszczenie chwastów i usuwanie chorych roślin z plantacji. Warto również zadbać by oprócz oprysku pola tytoniu, opryskać także przyległą miedzę, pobliski ugór, czy zadrzewienia śródpolne.

Fot. 1 Roślina we wczesnym stadium choroby brązowej plamistości pomidora na tytoniu

Fot. 2 Roślina w zaawansowanym stadium choroby brązowej plamistości pomidora na tytoniu.

W czerwcu tego roku notuje się znaczne nasilenie opadów atmosferycznych i utrzymywanie się wysokiej wilgotności powietrza. Warunki takie mogą sprzyjać rozwojowi chorób grzybowych w tytoniu, w tym zgnilizny podstawy łodyg powodowanej przez polifagiczny grzyb *Botrytis cinerea*. Objawy choroby są szczególnie widoczne na młodych, mechanicznie uszkodzonych roślinach w postaci brązowych plam na liściach oraz gnicia dolnej części łodygi, tuż przy ziemi (Fot. 3). Dodatkowo uszkodzeniu ulegają wiązki przewodzące, co prowadzi do więdnienia i żółknięcia roślin. W przypadku długo utrzymujących się warunków sprzyjających rozprzestrzenianiu patogenu choroba może powodować znaczne szkody na plantacji. Zaleca się usuwać chore rośliny i niszczyć je poprzez spalenie. Na plantacji należy zastosować fungicydy, takie jak Fungi Protect 840 SL, Paramon 840 SL, Prevacol 840 SL, Previcur Energy 840 SL.

Autor: Teresa Doroszevska

Fot. 3 Gnijąca podstawa łodygi tytoniu.

Opracowano: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach